

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemam:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5:50
na mesec	1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6:50
na mesec	2:30

za Nemčijo:

celo leto	K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo). Knaifova ulica št. 5, telefon št. 85.

Naše deželno gospodarstvo.

(Piše deželni odbornik dr. Karel Triller.)

I.

Odgovorna večina deželnega odbora je imela letos srečo. Parlamentarna situacija na Dunaju se je v odločilnem času takisto zasukala, da se je bilo mogoče izogniti brez nepotrebne senzacije običajnemu spomladanskemu zasedanju deželnega zbora in s tem tudi neprijetni proračunski debati, ki rodi včasih še neprijetnejše rdeče in sive brošure... In tako za enkrat mirno počivata v tišem deželnem arhivu deželni račun za leto 1911 in deželni proračun za leto 1913 — ta dva prevažna dokumenta za pravično presojo uspeha dosedanjega gospodarstva S. L. S. na Kongresnem trgu.

Kot zastopnik in zaupnik opozicije v deželnem zboru želim vsled tega ob zaprti deželni zborovalnici na tej javni tribuni podati kratko sliko o današnjem stanju deželnih financ in deželnega gospodarstva ob roki zgoraj omenjenih računov in na podlagi svojih dosedanjih izkušenj v deželnem odboru. V svesti sem si, da izpolnujem s tem le svojo dolžnost napram oni napredni javnosti, ki še vedno nosi na svojih ramenih težko breme ogromne večine vseh deželnih davčnin; tuj pa mi bodi pri tem poskusu, podati kolikor mogoče jasno in objektivno sliko našega gospodarskega položaja, vsak demagoški namen. Saj mi nalaga že moja javna funkcija, pa naj bo ne izvrševanje v danih razmerah še tako težko in grenko, strogo stvarnost in objektivnost. Številke, na katere se bom oslanjal, so uradne, konkluzije iz istih pa pregledane previdoma po izkušenem strokovnjaku. Ako bi se vzlic temu vrinila kaka stvarna pomota, jo bom vsikdar rade volje priznal in popravil. Vedoma in hotoma ne bom delal nikomur krivice, držoč se načela: neminem laede, neminem time!

In po tem kratkem uvodu vzemimo v roke deželni račun za leto 1911 (priloga 88 ex 1912).

Predvsem je treba pripomniti, da je proračun za leto 1911, izkazujoč primanjkljaja . . . 1.299.891 K (vinarje povsod izpuščam) ostal v deželnem zboru nerešen in da je trajal celo leto dovoljeni budžetni provizorij. Vsled tega je nastala za odgovorno večino deželnega odbora v parlamentarnih običajih utrjena obvezna dolžnost, da ne sme gospodariti preko proračuna za prejšnje, t. j. za leto 1910, ki je izkazoval primanjkljaja . . . 1.042.210 K kateri primanjkljaj se je pa glasom računskega sklepa za to leto skrčil (ne oziraje se na v tem letu kasirane fonde!) na . . . 396.577 K oziroma po optimistični kalkulaciji dež. odbora (videatur priloga 15 stran 69) celo na . . . 89.187 K (Bivši glavar pl. Šuklje (stran 4) reže srednjo pot ter ugotavlja ta dejanski primanjkljaj z . . . 261.420 K)

In sedaj pogledimo, v koliko se je držal deželni odbor teh mej svoje gospodarske oblasti za leto 1911?

Dejanski primanjkljaj deželnega gospodarstva za leto 1911 iznaša glasom računsk. sklepa 1.762.086 K. Gospod poročevalec skuša vtisk te številke ublažiti in omiliti, češ, da je treba od tega dejanskega primanjkljaja, ako se hoče konstatirati uspeh normalnega gospodarjenja, odračunati vse izredne stroške, ki niso bili proračunjeni. Kot take izredne stroške naštevja na strani 82:

1. Poplačilo dolga vseučiliškemu zakladu	135.880 K
2. Plačila za dolgoročne melioracijske zaklade (1907—1911)	605.290 »
3. Plačila za deželno elektrarno	125.302 »
4. Plačila za nove zgradbe v deželni bolnici	106.669 »
5. Izguba zakupa užitnine	105.228 »

Skupaj . 1.078.369 K

Na ta način naj se reducira »normalni« primanjkljaj na 683.714 K ostali znesek primanjkljaja 1.078.369 kron pa označi g. dr. Lampe kot izdatek povsem izrednega značaja. Jaz se glede tega z g. poročevalcem ne morem strinjati. Kot izreden izdatek smatram izmed zgoraj navedenih le:

ad 1. Plačilo dolga vseučiliškemu zakladu	135.880 K
ad 3. Plačila za deželno elektrarno	125.302 »
ad 4. Plačila za nove zgradbe v deželni bolnici	106.669 »
ad 2. Plačilo melioracijskemu zakladu za leta 1907—1910 (videatur računski sklep mel. zaklada za l. 1911 št. 8)	209.411 »

Skupno . 577.262 K

dočim reprezentuje ostanek . . . 1.184.824 » povsem normalni primanjkljaj deželnega gospodarstva za leto 1911, torej za okroglih 800.000 K več, kakor v letu 1910!

Vsakoletni od leta do leta naraščajoči prispevek deželnega zaklada v delno pokritje potrebščin melioracijskega zaklada je namreč na podlagi zakona z dne 14. marca 1911 št. 15. dež. zak. smatrati za povsem reden izdatek in zato je g. poročevalec ta prispevek za leto 1911 v znesku 395.879 K po vsej krivici označil za izreden izdatek istega leta. Izredno je bilo marveč v tem letu le refundiranje teh prispevkov za prejšnja leta 1907—1910 v skupnem znesku . . . 209.411 K (št. 8 priloge 89). To je menda jasno!

Pa tudi izgube pri užitninskem zakupu (zgoraj pod 5.) ni mogoče označiti kot izreden izdatek, ter mora marveč ta izguba najti pokritje pri rednem budžetu, kakor so se prejšnja leta porabili slučajni dobički iz tega naslova za pokrivanje rednih deželnih potrebščin, ne da bi se bili te zavirali kot rezerva za eventualne bodoče izgube. S tega edino pravilnega trgovskega stališča (in dežela je kot zakupnik užitnine trgovski podjetnik!) me ne moreta odmakniti niti g. pl. Šuklje (str. 25—27 njegove brošure) niti g. dr. Žitnik (proračunska debata z dne 7. februarja 1912).

Ponavljam torej: normalni deficit deželnega gospodarstva v letu 1911 iznaša okroglo 1.200.000 K in bivši deželni glavar se ni za veliko zmotil, ko je prorokoval, da se ga utegne »natepsti« do 1½ milijona. Ta primanjkljaj pa dobi še bolj neprijetno lice, če se oziramo na okolnost, da je šlo izven tega še iz melioracijskega zaklada za leto 1911 386.277 K za deželne prispevke pri cestnih in vodovodnih zgradbah. Tudi ta denar se je šel iz izposojenega kapitala!

Vidimo torej, da normalni primanjkljaj v deželnem gospodarstvu, — ki je iznašal leta 1909 (v letu 1908 je bilo še prezeška 9343 K) le 24.778 kron, leta 1910 396.577 K (po trditvi poročevalca celo le 89.187 K), leta 1911 že okroglo 1.200.000 K (po poročevalcu 683.714 K) — narašča v uprav grozni geometrični progresiji. Navzlic temu pa je g. poročevalec s

tem finančnim uspehom »v danih razmerah« zadovoljen. Srečen človek! Žal, da se bodo razsodni deželni davkoplačevalci le težko prilagodili njegovemu rožnobarvnemu optimizmu. In to tem težje, ako jim dovolimo vpogled v današnje aktivno in pasivno stanje dežele:

Deželni račun za leto 1911 podaja v tem pogledu na strani 57. in sledečih jako instruktiven razkaz, kakoršnega dosedaj ni bilo. Vse hvalne vredne novota, zakaj važno je vedeti, ali čista imovina dežele narašča ali pada.

Presežek aktiv čez pasiva je bil po tem razkazu sledeči:

Leta 1907	2.746.298 K
» 1910 še	2.274.974 »
» 1911 le še	1.486.563 »

V kratkih štirih letih gospodarstva S. L. S. se je torej deželna bilanca celo po priznanju deželnega odbora poslabšala za nič manj kot . . . 1.259.735 K in ako trdim, da je bilo že koncem leta 1912 aktivno stanje dežele enako onemu pasivnega stanja, tedaj se prav nič ne bojim očitanja pretiravanja!

To zopet skokoma javlajoče se naraščanje pasivnega stanja nasproti le zmerno naraščajočemu aktivu kaže, da se mnogo bolj zadožujemo, kakor bi bilo pri previdnem gospodarstvu dopustno.

Izgovor g. poročevalca, da je izkazani zmanjšek čiste imovine le računski, ne pa tudi dejanski, češ, da so nekatere postavke izkazane v aktivu le po nabavnih cenah in ne v pravi, bojda veliko višji vrednosti, n. pr. Robež (!), muzej in pa zlasti hidroelektrična naprava na Završnici, ki da je dejanski »neprecenljiva« (o tej neprecenljivosti bom še govoril!) — vse to je, naj mi bo oproščen trdi izraz — tolažba za otroke.

Pomembnejši je drugi ugovor, katerega mi je pričakovati: da ima ogromno zadolževanje po pretežni večini investicijski značaj, ki bi imel za blagodejno posledico dvigovanje deželne kulture in s tem blagostanja ljudstva ter — last not least — njegove davčne moči. Bodimo pravični! Ako bi se zadolževanje v resnici vršilo le zaradi tega, ker se grade potrebne ceste in vodovodi, zaradi regulacije vod in zaježevanja hudournikov ter vsled intenzivnega ne-strankarskega podpiranja vseh panog kmetijskega gospodarstva, potem bi bilo v resnici vse v redu. Ko je dežela najela v svrhu melioracij 4milijonsko in pozneje 10milijonsko posojilo, morali smo si biti na jasnem, da se bo tekom let, to je potem, ko bo že večji del tega posojila investiran v svoje določene svrhe, da se torej takrat pokaže pri primerjavi deželnih aktiv in pasiv presežek zadnjih. Toda danes, ko se od melioracijskega posojila za pravi določeni namen ni obrnilo in izplačalo niti še cele 4 milijone, ko tedaj ne moremo kazati na velika že izvršena in plačana melioracijska dela, je vzrok rapidnemu padanju čiste deželne imovine iskati čisto drugje: v dejstvu namreč, da se danes že skoro tretina vseh izdatkov deželnega gospodarstva pokriva iz posojil, ne pa s pravimi in rednimi dohodki. Prosim! Leta 1911 bilo je vseh izdatkov . . . 6.628.160 K dejanskega primanjkljaja pa kakor rekoč . . . 1.762.086 K ali z drugimi besedami: 26,5% vseh deželnih stroškov torej tudi velik del rednih stroškov našel je pokritje v izposojilih. Da bo to razmerje po računskem zaključku za leto 1912 še neugodnejše, to leži pač na dlani roke. In v tem tiči neopravičljiva napaka sedanjega deželnega gospodarstva, da naravnost pregreha nasproti ogromni večini deželnih

davkoplačevalcev. — Ta finančna situacija pa se kaže še temnejša, če se oziramo na žalibog le preresnično okolnost, da za izdaten del takozvanih investicijskih izdatkov ni vsikdar odločilno zgolj vprašanje resnične stvarne potrebe in produktivnosti, temveč pogostoma tudi vprašanje strankarske agitatorične potrebešine dotičnega okraja in poslanca.

Sodba o gospodarski produktivnosti takih »melioracij« potem ne more biti težka.

Toda o tej usodni napaki našega deželnega gospodarstva še pozneje!

Shod v dvorskem okraju.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj je sklicalo za snoči shod, da protestira proti »sklepu« deželnega odbora glede vodnih sil ob Ljubljani.

Predsednik g. Pustoslemšek je pozdravil došle zborovalce in govornika deželnega poslanca dr. Novaka ter v kratkih besedah obrisal pomen takih shodov. Pozivljaj je zborovalce, da naj z osebno agitacijo pouče zlasti one, ki ne hodijo na shode in so tedaj v političnih zadevah pouka najbolj potrebni.

Kot prvi je govoril deželni poslanec g.

dr. Fran Novak.

Najboljši človek ne more živeti, če se to njegovemu sosedu ne zljubi!

Ljubljanska mestna občina ima neprestano konflikte z deželnim odborom, ki razveljavlja, izpreminja sklepe občinskega sveta, kasira, še celo prepoveduje v naprej sklepe, ki njegovim akcijam ne prijaajo, namiguje s posledicami itd. itd. Ljubljanski župan in občinski svet bi ugajala deželnemu odboru edino-le tedaj, če bi prevzela vlogo marionete, s katero bi se deželni odbor igral. Deželni odbor poudarja, da je za mestno občino ljubljansko koristno, ako složno postopa z deželnim odborom v zadevah, ki se tičejo interesov mestne občine. S tako slogo bi se po rnenju deželnega odbora najbolje varovala avtonomija mestne občine ljubljanske.

Razumemo to slogo z deželnim odborom! S tako slogo bi prišla avtonomija mestne občine do veljave le po nemški prislovice: »Und der König absolut, wenn er unseren Willen tut.«

Za vsak sklep, ki bi ga nameral občinski svet skleniti, bi bilo v smislu te sloge, kakor jo deželni odbor razumeva, potreba, da bi vzel župan spise pod pazduho in letel v deželni odbor za predprorabacijo nameravanega sklepa. Če bi take predprorabacije ne bilo, potem mora župan in občinski svet zlesti pod klop in molčati. Potem bi bila seveda sloga podana. Tako pa napredna večina mestnega občinskega sveta te sloge noče razumeti in je tudi nikdar razumela ne bo.

Deželni odbor ima resnično zakonito zanjaničeno nadzorovalno pravico nad ukrepi in sklepi mestne občine ljubljanske. Toda ta nadzorovalna in razsojevalna pravica ne more in ne sme iti tako daleč, da se z isto napravlja avtonomijo mestne občine več ali manj imaginarno. Občinska avtonomija je fundament, na katerem sloni državni ustroj.

Ugled deželnega odbora samega bi po mojem mnenju zahteval, da varuje deželni odbor tudi ugled občine nad katero ima po § 79. in nasl. obč. r. za deželno stolno mesto določeno nadzorovalno in razsojevalno pravico.

Ekstenzivna interpretacija te pravice, kakor se je blagovolji posluževati deželni odbor, ne more biti mestni občini v korist, pa tudi ne pospešuje ugleda občine, ne deželnega odbora. »Dobrohotnost« deželnega odbora napram mestni občini ljubljanski razvideti je iz konkretnih slučajev.

Z ogromnimi stroški se je sezidala obrtna šola. Deželni odbor noče za to prispevati niti vinarja. Krvaveti pusti Ljubljano, dasi je državna obrtna šola v korist celi deželi. Zastopniki klerikalne stranke v mestni občini ljubljanski so celo ugovarjali proti temu, da bi mestna občina ljubljanska ponovno se obrnila na deželni odbor za prispevek k stroškom. (Ogorčenje.)

S tovariši v občinskem svetu s takim naziranjem pač ne moremo biti v slogi!

Seveda prav nič ne dvomim, da bo deželni odbor v smislu svoje sloge z mestno občino to prošnjo zavrnil, kakor jo je zavračal dosihmal...

Pred meseci je občinski svet sklenil razdeliti iz vseučiliškega zaklada mestne občine ljubljanske tri ustanove po 2000 K z izrecnim dostavkom, da se kasneje toliko časa ne izplačuje nobena ustanova več, dokler ne naraste glavnica na zopetni znesek po 50.000 K.

V smislu intencij, ki jih ima ta vseučiliški zaklad, je občinski svet ljubljanski se odločil prispevati trem, povsem kvalificiranim gospodom, ki se izobražujejo za vseučiliško karijero, za stroške, ki jih imajo pri svojih študijah. Deželni odbor pa je ta sklep mestne občine ljubljanske glede dveh ustanov po 2000 K kratkoma razveljavil.

Ustanovitvev zaklada v znesku po 50.000 K ostala je povsem neizpodbijana in sicer še izza časov, ko ni gospodoval sedanji deželni odbor. Deželni odbor niti ne pusti mestni občini razpolagati s tem fondom v smislu pravaomočnih sklepov občinskega sveta.

Občinski svet je storil bržčas to napako, da ni podelil vseh treh ustanov lemenatam ali posvetnim akademikom s tem pridržkom, da nihče ne sme prestopiti praga univerze v kakem naprednem mestu. V takem postopanju vidi občinski svet ljubljanski šikaniranje s strani deželnega odbora. Gotovo pa je vse preje to postopanje, nego »dobrohotnost«.

Značilen je slučaj zeljarjev Kačar in Marenko. Tudi v to zadevo, ki je z vidika uprave sama na sebi preprosta značaja, je vtknil deželni odbor svoj nos. Upravno sodišče ga je seveda podučilo, da ta zadeva ne spada v njegovo področje. Sedaj kriči deželni odbor, da ni on tepen, ampak tepena je ljubljanska mestna občina, ker ima glasom razsodbe upravnega sodišča v teh zadevah soditi kot višja inštanca c. kr. deželna vlada, ne pa deželni odbor.

Slabše, nego nam reže kruh pravice ta deželni odbor, nam ga ne more rezati nobena in tudi ne Schwarzova deželna vlada. Za avtonomijo, kakor jo razumeva ta deželni odbor, se mi nikdar ne moremo ogrevati. (Klici: Tako je!)

Tudi glede sestave disciplinarne komisije je deželni odbor sprejel poduk od upravnega sodišča, da je njegovo stališče napačno. Deželni odbor je s svojim sklepom v tem pogledu kršil avtonomijo mestne občine, a za izgovor imajo danes njegovi žurnalisti besede: »Stvar je malenkostna, vsled nove službene pragmatike celo brezpomembna.«

Jaz pravim, saj to je vendar značilno, da se deželni odbor v take malenkosti vtika in v takih malenkostih tudi pogori! Mirno teh malen-

kostnih zbadanj meščan ljubljanski ne more prenašati.

Vprav klasično pa je postopanje deželne odbora v najnovejši

vodopravni zadevi.

Mestna občina ljubljanska ima svojo parno električno centralo. V doglednem času parna centrala ne bo več zadostovala vspricho vedno večjim zahtevam, ki jih stavijo konsument.

V zvezi z regulacijo Ljubljane se zgradi pod šentpeterskim mostom zatvornica, pri kateri bo nastala vodna sila. Do te vodne sile bi imelo mesto Ljubljana, — tako bi vsaj mislil vsak trezen meščan, — neko naravno pravico; saj je ta vodna sila sredi mesta Ljubljane in mestna občina ljubljanska je žrtvovala ogromne vsote za regulacijo Ljubljane, zbirale kanale — s katerimi deli je v zvezi zgradba zatvornice.

Pri razpravi o vodopravnem zakonu v deželnem zboru se je naglašalo povsem pravilno, da ima pravico do prirodnih sil v prvi vrsti, — ne morda država —, marveč kraji, v katerih se te prirodne sile nahajajo. (Klici: Tako je pravilno!)

Povsem dosledno bi bilo in za vsakogar jasno, da imej tudi Ljubljana do svoje Ljubljane kake pravice. Tembolj v tem slučaju, ker žrtvuje Ljubljana ogromne vsote za regulacijo Ljubljane. Predmetna vodna sila dala bi se izrabiti za hidroelektrično centralo, kateri bi služila kot rezerva dosedanja parna centrala. Cena električnega toka bi se s tem znižala, ker bi prihranila mestna občina med drugim tudi n. pr. stroške kurjave, ki stane do sedaj čez 30.000 K letno. Mestna občina pa bi poleg tega imela iz tega podjetja izdaten dobiček, ki bi ga mogla koristno vporabiti za katerekolišibodi investicijske namene.

Ze sedanja parna električna centrala donasala je mestu korist in dobiček, ki bi se z ustanovitvijo hidroelektrične centrale izdatno pomnožila.

V tem pogledu so veččaki, kakor vam znano, podali uprav interesantne podatke.

Župan ljubljanski je, pravilno razumevajoč interese občine, kateri načelno, vložil na c. kr. deželno vlada projekt in prošnjo za potrebno koncesijo za izkoriščanje te vodne sile. V prihodnji občinski seji je župan o tem poročal občinskemu svetu in predlagal aprobacijo tega koraka. Klerikal. zastopniki mestne občine so glasovali proti temu predlogu, ki je bil seveda z naprednimi in nemškimi glasovi sprejet. S tako koncesijsko prošnjo si mestna občina še vendar v nčemur ne preudicira, varuje le previdoma svoje pravice, a tudi za to ne morejo glasovati zastopniki Slovenske ljudske stranke v občinskem svetu, morebiti zato ne, ker sedi v njih sredi tudi zastopnik deželnega odbora. (Klici: Skandal! Proč z njim!)

Mnenja sem, da je dolžnost občinskih svetnikov ljubljanskih, varovati v prvi vrsti pravice in interese mestne občine ljubljanske; saj zato so bili izvoljeni!

Pri vodopravni komisiji, ki se je vršila Veliki teden, je mestna občina svoj projekt branila; branil pa je seveda svoj projekt tudi deželni odbor, ki ga je kasneje vložil.

Deželni odbor je po dr. Lampetu zastopal stališče, da ima dežela nekako pravico na vseh vodnih silah, da je njegov projekt velikopotezen v tem smislu, ker hoče dežela vse vodne sile v deželi, neizključivši tudi Ljubljane, centralno izkoriščati.

To deželno izkoriščanje leži pa v prav megleni daljavi in nihče ne ve, če ne bo preje tega deželnega odbora konec, predno bo sploh mogel predložiti kak izpeljiv načrt za izkoriščanje kranjskih deželnih vodnih sil.

Za mesto Ljubljana pa je vprašanje danes aktualno in Ljubljana se ne more zadovoljiti samo z zadrževanjem gosp. Lampeta da je njegova akcija velikopotezna. To velikopoteznost bomo sicer takoj čutili v deželi na stroških, Ljubljana pa z razširjanjem električne centrale ne more čakati do nedoglednega časa.

Zaslišani veččaki so pri vodopravni komisiji izjavili, da gre pretežna prednost projektu ljubljanske mestne občine, ker se po tem projektu vodna sila čim najintenzivneje izrabl in da najde električna energija več in boljše vporabe pri projektu mestne občine ljubljanske in da bi donasala od ljubljanske mestne občine nameravana hidroelektrična centrala več gospodarskih vrednosti in več blagostanja, nego bi jih donasala izkoriščanje Ljubljane po projektu deželnega odbora.

Deželni odbor je bržkotne čutil, da utegne projekt ljubljanske mestne občine dobiti prednost. Pomagati si je hotel sedaj iz zadrege tako-le:

Se tekom vodopravne razprave

je deželni odbor poslal mestni občini ljubljanski ferman te vsebine, da deželni odbor iz gospodarskih ozirov ni v stanu pritrditi nameri mestne občine, pridobiti koncesijo za zgradbo elektrarne na Ljubljani, in da deželni odbor tudi ne bi mogel mestni občini dovoliti za omenjeno podjetje najetje posojila, oziroma, da ne bi mogel staviti deželnemu zboru tozadnega predloga.

Mestna občina bi s svojim projektom očividno utegnla prekrizati takozvano velikopoteznost deželne odbora. Od te velikopoteznosti, problematične veljave, za katero ni do danes predložen še noben rentabilitetni račun, pa seveda ljubljanski meščan ne bi mogel živeti.

Ta ferman deželnega odbora naj bi dokazal, da je projekt mestne občine neizvedljiv za to, ker ga deželni odbor ne bo pustil izvesti; zategadelj bi moral imeti bržčas po mnenju deželnega odbora prednost njegov projekt. (Veselosť.)

Ta odlok deželnega odbora naj bi prišel kot deus ex machina na pomoč šepavemu projektu velikopoteznosti.

V vodopravnih spisih se nahaja sedaj ta sklep deželnega odbora v dokaz neizvedljivosti mestnega projekta. Iz upravnega stališča se mi vidi ta odlok povsem neutemeljen. Mestna občina ljubljanska do sedaj sploh še ni prosila deželnega odbora za pritrditev nameri zgradbe hidroelektrične centrale na Ljubljani. Vsled tega tudi deželni odbor ne more danes v tem pogledu ničesar pritrdjevati, niti odrekati. Tudi za kako posojilo v to svrhu ni storila mestna občina do sedaj nobenega koraka. Deželni odbor tedaj tudi v tem pogledu ne more izrekat nikakega pritrdjevanja, ali odrekati svojega dovoljenja.

Seveda deželni odbor tudi ni v položaju staviti deželnemu zboru kakega zadevnega predloga.

Sicer pa deželni odbor po svoji sestavi ni več in tudi ne bodo sedeli v njem večno isti gospodje, kot sedijo danes.

Identičen tudi ni deželni odbor z deželnim zborom. Deželni zbor lahko predlog deželnega odbora akceptira, ali pa tudi ne.

Ne glede na vse to pa mestna občina ni ravno zavezana iskati za to podjetje posojila, za katero bi moral dati deželni odbor svoje privoljenje. Mestni občini nese že dosedanja elektrarna lepe čiste dohodke in je povsem odprto vprašanje, če bi moralo mesto ravno deželni odbor prositi za potrdilo h kakemu posojilu in če ne bi mogla mestna občina vporabiti ravno dobičke svoje elektrarne za zgradbo hidroelektrične centrale, in če bi bila absolutna potreba najeti kako posebno posojilo, za katero bi moral dati deželni odbor privoljenje.

Občina v tem pogledu do sedaj ni sklepala in deželnemu odboru manjka vsaka podlaga za navedeni odlok. Ni stvar deželnega odbora pritrdjevati, ali nepritrdjevati akciji mestne občine za vodopravni konsenz za hidrotehnično centralo. Sicer pa je občinski svet pritrdil županu, ki je vložil prošnjo za zadevno koncesijo in ta sklep je postal promotočen, ker se proti njemu ni nihče, — niti zastopniki Slovenske ljudske stranke ne, — pritožil.

Deželni odbor se hoče na vsak način polastiti vodne sile občine ljubljanske in onemogočiti Ljubljani lastno električno centralo. Na škodo Ljubljane hoče deželni odbor »povzdigniti« rentabilitetu svojih meglečnih projektov; prodajati Ljubljani svojo elektriko kar mogoče drago in tako pokriti izgubo na deželi. Za tako »dobrohotnost« deželnega odbora napram ljubljanski mestni mestni občini se seveda Ljubljanci ne moremo vneti!

Če je deželna vlada pravična, tedaj se na gori navedeni sklep deželnega odbora ne bo smela ozirati in vodopravno zadevo rešiti tako, kakor se glasi mnenje večine strokovnjakov. V pravičnost deželne vlade smemo še upati! Mogoče pa je trenutno vse in tudi mogoče, da bi vlada deželnemu odboru na ljubo, nad Ljubljanci zopet pustila zažvižgati bič. Vajeni smo bičev! Preboleli pa smo do sedaj vse udarce in preboleli bomo tudi še prihodnje.

Načelnik »Slovenske ljudske stranke« je na sestanku v Opatiji izražal opazje, da bo tudi ljubljanska napredna trdnjava — Odrin — padel.

Jaz pravim, da se v tem pogledu nahaja »Slovenska ljudska stranka« v zmoti. Ljubljanci nismo Turki; še manj pa so bojevnik »Slovenske ljudske stranke« slovanski junaki balkanski, ki se bore za kulturne ideale pravice in svobode. Le — tem privoščimo uspehe njihovih krvavih žrtv; ljubljanskim oblegovalcem pa ključemo: »Roke proč od napreduje Ljubljane!« (Navdušeno odobravanje, pritrdjevanje in ploskanje.)

Zanimivi govor predsednika g. Pustoslemška prinesemo jutri. Koncem shoda je bila soglasno sprejeta sledeča

resolucija.

Volilci, zbrani na shodu »Političnega in izobraževalnega društva za dvorski okraj« dne 7. aprila, protestujejo proti nakani deželnega odbora, da bi se polastil vodnih sil ob Ljubljani in mestnih električnih naprav, ker bi se s tem odvzelo mestu na stotisoče rednih letnih dohodkov, vsled česar bi bili občutno prizadeti ljubljanski davkoplačevalci ter pozivajo vse merodajne činitele, zlasti pa občinski svet ljubljanski, da ukrene vse potrebno, da bo vsaj osrednja vlada na Dunaju, če že ne smemo računati na objektivnost naše deželne vlade, izvajala načelo pravičnosti ter preperečila zgolj iz strankarskih in političnih nagibov zasnovani atentat na interese mestne občine ljubljanske in njenega prebivalstva.

Nemčija poveča armado.

Vlada je predložila državnemu zboru predlog o povečanju nemške armade. Nemški državni kancelar Bethman-Hollweg je včeraj ta predlog utemeljeval in poslušala ga je vsa Evropa. Kancelar je poudarjal, da se Nemčija ne more odpovedati tistim, ki jih zdaj ne jemlje k vojakom, ker po človeški preudarnosti ni mogoča evropska vojska, v katero bi Nemčija ne bila zapletena, in taka vojska bo boj za obstanek. Kdo bo odgovoren, če bi v kakem boju za življenje in smrt Nemčija ne bila tako močna, kakor bi mogla biti. — Od začetka balkanske vojske so velesile delale, da ostane ta vojska lokalizirana. — Vzlic temu je nastala napetost med Rusijo in Avstrijo. Angleški vladi gre zahvala, da je posredovala in Nemčija je z angleško politiko soglasna. Turčija je mirovne pogoje sprejela — z ozirom na odgovor balkanskih držav in upor Črne gore je treba, da velesile še dalje skupno nastopajo. Pomorske demonstracije zoper Črno goro se udeležujejo vse velesile, izvenz Rusijo. Za prihodnost je odločeno, da stopijo na mesto pasivne Turčije nove države z izredno življenjsko silo. Če pride kdaj do boja med Slovani in Germani, je za Nemce slabo, da so mesto Turčije zavzele jugoslovanske države. Vojaško - politična situacija v Evropi se je s tem premenila in Nemčija mora iz tega izvajati posledice. Z rusko vlado je Nemčija v prijateljstvu, pravih interesih nasprotstev med Nemčijo in Rusijo ni, plemenska nasprotja pa ne morejo povzročiti vojne. Balkanske zmage pa so obudile panslavistično gibanje. To gibanje je poleg realnih interesnih nasprotstev največ provzročilo nasprotstev med Rusijo in Avstrijo. Kot zvesta zaveznica Avstrije skuša Nemčija ta nasprotja ublažiti; ohranili bomo zavezniško zvestobo tudi še dlje, kakor le med diplomatičnimi pogajani. Razmerje med nemško in francosko vlado je dobro, a med Francozi je narasla moč javnega mnenja, ki je šovinistično in vidi v porazih Turčije poraze Nemcev. Da se balkanske države pridružijo tripeletenti, je v naprej gotovo. Nemčija mora upoštevati panslavistične in francoske aspiracije ter vojaške sile svojih nasprotnikov in zato predlaga povečanje armade. Nemčija neče vojne, a če pride do vojne, hoče zmagati. — To so najvažnejše točke iz govora nemškega kancelarja.

Vojna na Balkanu.

Zaradi Skadra.

Obstreljevanje Skadra se še ni zopet pričelo. Poveljništvo hoče s sistematičnim naskokom kolikor mogoče preprečiti velike izgube, ki bi bile neizogibne pri splošnem naskoku. Najprej mora pasti Taraboš predno morejo Srbi in Črnogorci zasedi mesto Skader. Ginljivo je, kako bi radi gotovi krogi spravili s sveta srbske in črnogorske uspehe. Iz Bara si dajo namreč nekateri nemški listi poročati, da Srbi in Črnogorci v zadnjih bojih niso zasedli nobenih turških pozicij, da pa so turške baterije na Tarabošu, Bardanjolu in Mali Brdici le slabo odgovarjale, ker primanjkuje Turkom municije. To je očitna laž, ker je splošno znano in smo o tem poročali sedaj že nekako pred enim letom, da so Turki ravno v Skadru nakopičili ogromne množice streliva in orožja ne samo zaradi vstaje Albancev, marveč tudi, ker so računali vsak hip z izbruhom vojne s Črno goro.

Črnogorci in Srbi se med tem pripravljajo na odločilen boj. Za poveljnika srbske in črnogorske artilerije nad Šroco je bil imenovan Nikolaj Berović, rodom iz Skadra in pra-

vosladen Srb, ki popolnoma dobro pozna vse cerkve, samostane, konzulate in katoliške dele mesta. Vse je pripravljeno na generalni naskok.

Iz Bara pa prihaja še druga, zelo interesantna vest, da pripravljata srbska in črnogorska vlada še tekoni tega tedna proglasitev aneksije okupiranih pokrajin z Dračem in Skadrom.

»Corriere della sera« poroča nadalje iz Bara še sledeče:

Gosta megla pokriva holme in morje. Pred vojnimi ladjami, ki demonstirajo proti Črni gori, je grški parnik »Heleni« izkrcal zadnje oblegovalne topove. Črnogorci so nato odpeljali te topove z železnico v Virpazar. Na telefonično vprašanje poročevalca lista je dobil ta iz Cetinja sledeči odgovor:

»Blokada ne bo imela nobenega učinka, ker ne pričakujemo s te strani ničesar več. Vse pošiljate čet in municije so končane. Pripravljeni smo na vse. Tudi evropska artilerija ne bo ničesar opravila. Črna gora bo sprejela klic Poljakov: »Finis Črne gore«.

Neverjetno se glasi poročilo, da so si oblegovanci in obleganci pred Skadrom že tako blizu, da se črnogorski in turški vojaki med seboj psujejo.

Kar se tiče položaja v Črni gori sami, poročajo listi, da je obupen. Vsega manjka, celo kruha in mesa je zmanjkalo. Vso živino in zadnjega jarca so že zaklali. Prebivalstvo se živi s slanino, ki jo pošilja tržaška firma Cantoni. Financijalni položaj je tudi obupen. Italijanske družbe v Baru so v zadnjih 5 mesecih kljub prometu pol milijona kron kasirale samo 20 frankov v zlatu. Kljub temu Črna gora noče odložiti orožja, marveč se hoče bojevati naprej in se noče udati niti demonstraciji cele Evrope. Baj trpi tudi vojska pomanjkanje in so izbruhnile tudi že bolezni. Konstatiralo se je že več slučajev črnih koz in legarja.

Iz Sutormora poročajo, da se blokada črnogorske obali še ni pričela. Sedaj brodovje še demonstira in vrhovni poveljnik, podadmiral Burney čaka na nadaljna povelja svoje vlade. Avstro - ogrska križarka »Aspern« in ena angleška križarka sta včeraj zjutraj odpluli proti Krfu. Do sedaj še ni določeno, če in kdaj se prične blokada in niti to ni določeno ali naj bo to mirovna ali vojna blokada. Če se bo blokada razglasila, se ne bo raztezala samo na črnogorsko marveč tudi na albansko obal. Z ozirom na krajevne razmere ob tej obali, kjer je izkrcanje skoro nemogoče ali pa vsaj zelo zamudno in težavno, se bo blokada najbrže omejila samo na pristanišča. Izmed pristanišč pa pridejo v poštev samo: Bar, Drač, Sv. Ivan, Leš in Ulčini.

Glasom poročil »Pall Mall Gazette« je izjavila Angleška na zahtevo Avstro - Ogrske, da naj se blokada razširi do 41. vzporednika, tedaj do reke Skumbi, da je to neizvedljivo. Dočim zahteva Avstro - Ogrska 24urni ultimatum Črni gori, da ustavi operacije pred Skadrom, se je izrekla Angleška za najmanj tridnevno dobo. Male črnogorske čete ob obali so dobile baje nalog, da naj nastopijo proti izkrcanim vojakom z oboroženo silo, če nastopajo tudi tuji vojaki sovražno.

Nezadovoljnost na vseh straneh.

Da Črna gora ni zadovoljna z velesilami je umevno, da velesile niso zadovoljne s Črno goro je težje umevno, da se Srbi in Bolgari pisano gledajo zaradi mej, tudi ni presenetljivo, da se Grki in Bolgari ne razumejo prav dobro, je že stara stvar. Sedaj naenkrat pa baje velesile niso več zadovoljne s Srbijo. Srbija je vedno naglašala, da bo zapustila Albanijo šele, kadar bo končala vse vojne operacije, tedaj kadar bo sklenjen mir. Sedaj pa podtikajo Srbiji, da je obljubila, da bo takoj zapustila Albanijo in v tem, da še ni šla iz tega eldorada Avstrije in Italije, vidijo sedaj kršitev dane obljube. Treba bo res že enkrat kodificirati vojno pravo, da se v prihodnje ne bodo vršile take jobsjadi.

Štrajno je zadelo tudi diplomatične kroge, da misli odposlati Srbija v Drač strokovna komisija, ki naj izdela, oziroma izpopolni načrte za zgradbo trgovskega pristanišča v tem mestu. Srbska vlada pa se sedaj pogaja z grško vlado zaradi pogodbe za pristanišče v Solunu, kjer si hoče zagotoviti Srbija nekako svladno. Glasilo srbske trgovske zbornice se bavi s tem vprašanjem ter pravi, da bo mogoče Drač šele v poznejšem času preustroiti v trgovsko pristanišče. Boljše je tedaj, če si zagotovi Srbija pravico souporabe Soluna. Kar se tiče Soluna samega, pravijo dunajski diplomatični krogi, da bi velesile ne imele ničesar proti

temu, da dobi Grška Solun, Bolgarska pa se še ni popolnoma odrekla. Da bi postal Solun internacionalen, o tem se že ne govori več.

Izpred Skadra.

(Pismo črnogorskega vojaka Vukanovića.)

Bardanjol to so vrata Skadra in ta vrata so sedaj v naših rokah. Pred nami je še Mali Bardanjol, a tudi o tem sodimo, da se ne bo mogel dolgo držati.

Baterija, kateri sem pridelen, je oddaljena od turških pozicij 1200 metrov. Ta naša baterija se nahaja na hribu Črni krš, turška baterija pa na gori Zub, v neposredni bližini Mallega Bardanjola. Med našimi in turškimi pozicijami se razprostira mala dolinica. V tej dolinici je vas Rence s 30 hišami. V tej vasi prebivamo sedaj mi, ker so vsi prebivalci pobegnili.

Koče, v katerih stanujemo, stoje tik pod sovražnimi okopi. Turki sicer streljajo na nas, toda vkljub veliki bližini le redko zadene kaka krogla.

Okrog sovražnih utrdb so posvodi napeljene bodeče žice. Med žicami so napravljene ogromne železne stopnice. Vsaka stopnica je poltretji meter visoka. Od ene do druge stopnice so potegnene žice. Pred vsakim okopom je navadno 4 do 5 vrst takih žic. Okopi in rovi so globoki 2 metra. Kjer je prostor za strelce, so nakopičene s prstjo in peskom napolnjene vreče. Vsaka takaka vreča je dolga 60 cm. Med vrečami so male odprtine, samo tako velike, da se prostora za puško cev. V teh rovih in okopih žde vojaki in streljajo, kadar to nanese prilika.

Dasi je položaj težak, vendar naša vojska stalno napreduje. S puško v roki izganjamo sovražnika iz teh okopov.

Naše predstraže dohajajo v neposredno bližino bodečih žic in se skoro vsak večer razgovarjajo s turškimi stražami.

Čim se zmrzča, že čujemo, kako eden izmed vojakov, stoječih na straži, kliče: »O Mujo, dober večer!« Iz turških okopov se na to sliši: »Dobra ti sreča, a boga ti, kako ti je ime?«

Naš vojak odgovarja: »Ilija mi je ime.« In zopet se oglasi Turek: »Ali si ti, kume Ilija?«

»Da, jaz sem, kume Mujo!« — »Kako ti ide, kume?« — »Dobro, a kako tebi?« — »Dobro!« — »A kaj delaš tu, kume, v teh okopih, najdi semkaj, da si skupaj prižgeva tobak in se malo porazgovoriva.«

Mujo: »Pridi ti semkaj, bova skupaj pila kavo!«

Ilija: »Hvala ti, kume, pridi ti raje semkaj!«

V tem trenutku počijo turške puške. Za pet minut nastane tišina, potem pa se zopet oglasi Mujo: »Kume Ilija! Ali mi veš kaj povedati o mojem bratu, ki je bil v Tuziju?«

Ilija: »Vem, kume Mujo! Brat je zdrav in živ in se nahaja v ujetništvu!«

Mujo: »Hvala bratu in tebi, kume, a boga ti, ali veš, kaj je z Odrinom, kaj je z Bolgari in Srbi?«

Ilija: »Odrin je padel in skoro bo tudi Carigrad naš, tako ti pravim, kume Mujo.« Mujo: »O boga ti, kume Ilija, ali se ti lažeš, ali pa se lažejo naši glavarji!«

Tako se navadno razgovarjajo naši in turški vojaki, dokler se ne spro in ne prično streljati drug na drugega.

S prostim očesom se vidi v Skader, kako ljudje hodijo po ulicah, vidijo se zastave na konzulatih in bolnicah; kadar prične bombardma, se čuje iz mesta jok, krik in vik žena in otrok.

Položaj v Skadru je strašen. Vsak dan prihajajo k nam vojaški begunci in pripovedujejo, kako obupno je stanje v trdnjavi.

Tem beguncem je treba najprvo dati kruha ali kaj drugega, da se najejo, ker so od gladu na pol mrtvi.

Vojaki pripovedujejo, da dobe vsak dan po 1/4 kilograma kruha in smertanja malo zdroba, a to zelo redkokdaj.

Neki turški vojak, Grk po narodnosti je povedal, da so v Skadru samo en dan pokopali preko 300 oseb, vojakov, civilistov in žensk, ki so umrli vsled gladu in oslabelosti.

Srbobran.

Kupujte pridno srečko »Splošno žensko društvo« v korist slovenskih umetnikov. 200 krasnih dobičkov, slik domačih slikarjev. Srečka à 1 K.

Štajersko.

Iz Rajhenburga. Začasni naš župan gosp. Lenard izpolnjuje navzlic visoki starosti zelo marljivo svojo nalogo. Silil je na popravilo občinskih cest in potov, sedaj se je pa lotil pogozdovanja golih hribov nad trgov. Ko se tam do 10.000 mladih smrekovih in borovih sadik razraste, bo služilo to občini, čije last je dosedaj goli svet, v korist in trgu, ki ima od leta do leta več obiskovalcev iz Zagreba in drugih krajev, v kras. Le čvrsto naprej!

Iz Celja. (Dramatično društvo) je priredilo v nedeljo, dne 6. aprila v veliki dvorani »Narodnega doma« gladiško predstavo. Upizorila se je trojejska burka »Luce in Lipe«, nemško spisal Kurt Kraatz. Naslovni vlogi sta gg. Raiko Salmič (Luce Hitnik) in dr. Karel Koderman (Lipe Okorn) izvrstno pogodila; imela sta svoj srečen večer. Pa tudi ostale vloge so bile vseskozi v dobrih rokah in nas je izvajanje splošno zadovoljilo. Nastopile so gospe Anica dr. Kukovčeva (Malči Hitnikova), Ela dr. Kalanova (Pipca Okornova), Mira dr. Karlovska (Saša Riharjeva), dalje gospodične Jožica Gregorinova (Milči Okornova) in Mirnikova (ter Četinova v manjših vlogah). Profesor Mravljak nam je podal originalnega pesnika Tončija, v manjših vlogah sta pa še nastopila gg. Vošnjak in Vojska. Občinstvo se je ob mnogih komičnih prizorih in situacijah te burke tako izvrstno zabavalo, kakor menda v letošnji sezoni še nobenkrat. Režijo je imel v rokah marljivi naš Salmič. Pavze je izpopolnila »Celjska narodna godba«; velik preobrat, ki se je izvršil v tej godbi na bolje, so pokazala tudi podavanja tega večera. Obisk je bil sicer dober, a smo bili je vajeni boljše; prišlo je pa precej gostov iz bližnjih krajev. Našim pridnim in poštovnim diletanom smo za ta zabavni gladiški večer prav hvaležni in izražamo željo, da ostanejo našemu skromnemu odru v bodoče zvesti.

Ptujski »Stajerc« in polom v Laškem trgu. Ker so nekateri slovenski listi apostrofirali »Stajerca«, kaj pa pravi k žalostni polomiji nemškutarske posojilnice v Laškem trgu, ki kaže od njega toliko hvalje, da nemško gospodarstvo v pravi luči je moralo Ormignog glasilo po njegovih tednih vendar nekaj reči. In kazalo se je tako-le: »Ja kaj pa pravzaprav polom v Laškem »Stajerc« briga? Prizadeti si bodejo svoje razmere sami uredili. Mi z domeno posojilnico nismo imeli nobenih stikov, nas (t. j. »Stajerca«) ta polom torej v nobenem oziru nič ne briga... To je jako komodno stališče, ki »Stajerc« bratcev ne bo razburilo, laškega madeža pa ne odpravilo s spodnještajerskega »solidnega« renegatstva.

»Stajerc« o Jugoslovanih. V zadnji številki ptujkega »Stajerca« smo o črnogorskem kralju Nikoli, ki je bil že večkrat gost avstrijske cesarske hiše in je imetnik enega izmed naših pešpolkov, sledeče: »mečni kraljič, kraljevski bajaco, črnogorski klativitez, Nikola se reči kot petelin na gnoju, divjaška njegova brezobzirnost...« Kaj bi rekli naši Nemci in državni pravdniki, če bi mi enako pisali o cesarju Viljemu? In zlasti Ormignog, župan mesta Ptuj, ima vzrok tako pisati po »Stajercu« — na drugi strani pa vabiti Hrvatce in hrvaška dekleta v svoje zavode. Tako morejo le psovati »spodnještajerski, od Boga zavrženi renegati.

Dramatično društvo v Mariboru. Vredno vabi vse člane in prijatelje društva na odhodnico režiserja gospoda Josipa Stegnarja, ki se vrši v četrtek, dne 10. aprila ob 8. zvečer v restavraciji »Narodnega doma«.

Drobne novice. Vreme imamo zadnje dni pristno aprilovo: vetrove,agle plohe, vedro in oblačno nebo se neprestano menjata. Po dolinah in gričih cveto črešnje, po gozdovih so rdele zelenice bukve. Imamo že zeleno, cvetočo vigrad. Ljudje pravijo, da bo dobra letina, če — ne bo ujme. — Iz Gradca poročajo, da so si ustanovili štajerski deželni uradniki posebno podružnico nemškega »Schulvereina«. — Iz Hrasnika poročajo, da sta se pri premikanju vozov ponesrečila železniška delavca Vinček in Sedlar. Prvi je dobil smrtonosno poškodbo. — Iz Teharja poročajo, da so zaprli 17-letnega kmečkoga fanta Kušarja. — Fantin je rabil za svoje lahkomišljeno življenje precej denarja in je skušal materi in pa posestniku Stojirju zažgati, ker mu nista dala zahtevane vsote. K sreči so ra obeh krajih ogenj takoj pogasili.

Koroško.

Aretiran vlomilec. Svoječasno smo poročali, da se je izvršilo v razne vile v Porečah več vlomov. Tativno so odnesli mnogo obleke, perila, namiznega orodja in eno kolo. Včeraj je aretiralo orožništvo brezposelnega pekoveškega pomočnika Franca Esterla, ravno ko je prodajal prav za nizko ceno neko kolo. Dognali so, da je bilo kolo ukradeno lastniku neke vile. Esterl je že priznal, da je kolo res v dotični vili ukradel. Svojih sokrivcev pa Esterl noče izdati.

Tuja samomorilka. Snoch okoli 8/8. je skočila v kanal med Celovcem in Vrbskim jezerom približno 800 korakov od kamenitega mesta neznanca mlada, čedno oblečena ženska. Ko so jo pasanti videli, je plavala sredi kanala in klicala na pomoč. Metali so ji v vodo vrvi in lestve, toda ona jih ni dosegla. Končno se je slekel neki vojak in je skočil v vodo. Privlekel je vtopljenko s pomočjo neke deske na breg. Vtopljenka je izpovedala do sedaj samo to, da je prišla iz Ljubnega na Zgor. Štajerskem obiskat svoje sorodnike v Celovec. Vsled spora z njimi je poskusila samomor. Oddali so jo v zasebno oskrbo.

Požar. V okolici Št. Vida je pogorela hiša posestnika po domače »Šuštarja«. Ogenj je izbruhnil ponoči. Doma je bila samo gospodinja z 8 otroci. Mož je bil na delu. Ogenj se je tako hitro širil, da so se gospodinja in otroci rešili s tem, da so poskakali skozi okna. Ko je prišla požarna bramba, je že celo poslopje pogorelo. Škoda je zelo velika, ogenj je bil bržkone podtaknjen.

Primorsko.

Občinska kriza v Gradiški. Namestništvo je postavilo na čelo občine upravni odbor, katerega tvorijo vladni zastopnik Karel grof Attems, delegat deželnega odbora Menegheli, stotnik v pokoju baron Baselli in bivša župana Biccini in Odorico. Ta upravni odbor bo deloval toliko časa, dokler ne bo rešena občinska kriza.

Občinske volitve v Trstu vzbujajo vedno večje zanimanje in večjo pozornost v mestu in okolici. Kako in na kak način se pehajo Lahi, da bi obdržali svoje stolčke, nas sedaj še ne zanima. Obračunali bodo z njimi tržaški Slovenci, odnosno Slovani pri volitvah, odnosno po volitvah, če bodo zopet nastopili po starem, njim lastnem kopitu. Zanimajo nas pred vsem Slovenci, ki sicer res pridno delajo, prireajo shode, podučujejo in bodre volilce, vendar pa kljub temu še ne morejo pripraviti do socialne in narodnostne zavesti vseh Slovencev. Povsod se dobe še mlačneži, povsod se dobe še ljudje, ki se boje, ali pa še celo sramujejo svojega materne jezika. Vočigled temu pozivljamo vse Slovence in Slovanke, brez razločka stanu, da se otresejo neupravičenih in neumestnih predsodkov, da se zavedajo, da so Slovenci in brez ozira na levo in desno nastopijo proti sovražniku, ki jim grozi, obenem pa se dobrih in to samo toliko časa, da doseže svoj cilj — gospodstvo nad njimi — in jih potem lahko zopet zatira in odira po starem italijanskem očenašu. Vsi naj se zavedajo, da gre tu ne le za osebn dobrobit Slovencev in Slovanov, marveč, da gre tu za slovenski Trst, da gre za to, da otmemo, oziroma iztrgamo iz rok staro zgodovinsko slovensko posest iz rok grabežljivega in sebičnega sovražnika iz Italije, iz rok državi in narodu sovražnih Lahov.

Steklina. V Trstu je ponadel stekel pes tri osebe ene družine, in sicer na cesti Stadion, na Guardelti pa je popadla stekla mačka 3 otroke. — Pri obeh živilih so konstatirali steklino. Popadere osebe bodo poslali v Pasteurjev zavod na Dunaju.

Dvignjen grški parnik. Iz Kotor poročajo, da je parnik tržaške parobrodne tvrdke »Triptkovič« »Belrorie« dvignil po dolgem in mučnem naporu v pristanišču medovanskem grški parnik »Sifneo«, katerega je potopila turška križarka »Hamidie« ob priliki bombardiranja pristanišča. »Belrorie« je obenem tudi pogasil požar na grškem parniku »Vernotice«, na katerem je zanetila požar tudi turška križarka »Hamidie«. Na parniku je velika zaloga smodnika in streliva, ki pa se še ni vnela, vendar je tvoril požar velikansko nevarnost za celo pristanišče.

Ponesrečena angleška jahta. V bližini Zadra je naselja na pečine angleška jahta »Medusa«, last angleškega bogataša Nobleja. Parnik »Salona« je poskusil jahto rešiti, toda rešitev se ni posrečila. Mornarji in popotniki so se rešili na parnik.

Lov na krale. Iz Reke poročajo, da se je ustanovila tam družba, ki se bo pečala z lovom na krale v

Kvarnerskem zalivu. Družba je poslala več mladih ribičev v Neapoli, da se izvežbajo tam v tem lovu.

Dva trgovca. Imetnik manufakturne trgovine Viktor Mohoroch na Reki, se je sprl na cesti z bivšim trgovcem Kranjcem, od katerega je Mohoroch prevzel trgovino. Sprla sta se zaradi tega, ker trgovina ne uspeva. Med prerekanjem je potegnil Mohoroch samokres in je ustrelil štirikrat na Kranjca. Zadele so Kranjca vse štiri krogle, toda poškodovale so ga samo lahko. Mohoroch je nato zbežal. Policija in pasanti so stekli za njim, toda predno so ga prijeli, se je Mohoroch ustrelil. Umril je predno je prišel zdravnik. Ta afera vzbuja v mestu veliko zanimanje.

Železniška nesreča pri Ogulinu.

Včeraj smo poročali na drugem mestu, da se je zgodila pri Ogulinu, in sicer blizu postaje Tunj velika železniška nesreča, ki je povzročila velikanske izgube. To je proga Zagreb-Reka. Jutranji brzovlak št. 1004 iz Budimpešte je trčil v polnem diru ob 3. jutraj na nekem ovinku v brzovozni tovorni vlak št. 1041. Sunek je bil strašen. Obe lokomotivi sta trčili najprej z vso silo ena na drugo, nato se nekoliko oddaljili in pritisk voz od zadaj jih je zopet vrgel eno proti drugi. Pri tem je lokomotiva brzovlaka skočila s tira, padla čez 20 metrov globoki nasip ob progi in potegnila več voz za sabo. Ostali vozovi so se utrgali, padli tudi s tira in obležali razbiti ob progi. — Nesrečo je povzročil uradnik v Tunju, ki je pred prihodom brzovlaka odpustil brzovozni tovorni vlak, misleč in uverjen, da bo ta srečal brzovlak šele v prihodnji postaji. Strojevodja brzovlaka je kljub ovinku začel nasproti prihajajoči vlak in odprl zavore. Brzovlak je že skoraj stal, ko je trčil vanj tovorni vlak, čigar strojevodja brzovlaka ni opazil. Nesreča je velika.

Še temnejše pa se je orisala nesreča zaradi tega, ker so bile v tem trenutku prekinjene tudi vse brzovojne in telefonske zveze. — Ko je prišlo prvo poročilo o nesreči v Budimpešto in v Zagreb, se je polastilo prebivalstva silno razburjenje. V brzovlaku, ki je imel tudi spalni voz, se je peljalo 120 potnikov. — Žrtve katastrofe so velikanske. Prva poročila so poročala, da sta obe lokomotivi popolnoma razbiti. Popolnoma razbiti so tudi vsi vozovi brzovlaka, katere je potegnila lokomotiva čez nasip. Deloma razbiti so tudi ostali vozovi, ki so padli s tira. Razbiti so tudi skoro vsi vozovi tovar. vlaka. Le nekaj zadnjih voz je ostalo na tiru, toda še ti so kolikor toliko poškodovani.

Ta poročila odgovarjajo resnici. Efektivna škoda na materialu pa se seveda še ne more ceniti, kajti v koliko so lokomotive in vozovi poškodovani, bo pokazala šele cenilna komisija. Gotovo pa je, da je škoda na materialu ogromna.

Glede človeških žrtev, ki jih je zahtevala katastrofa, se razširjajo različne vesti. Gotovo je, da je imel brzovlak spalni voz Budimpešta-Reka in da je bilo v spalnem vozu 20 oseb. Vseh potnikov je imel brzovlak 120. Prvo poročilo iz Budimpešte je objavilo, da je ostalo po nesreči 6 mrtvih, 71 teško in 29 lahko ranjenih. To smo priobčili tudi mi že včeraj. Pozneje so došla nova poročila, ki trde, da je zahtevala katastrofa veliko več žrtev. Natančnih podatkov ta poročila še nimajo, posebno kar se tiče poškodovancev ni mogoče sedaj dognati, kajti prvič niso še rešili niti vseh potnikov iz pod razbitih voz, niti se še ne more konstatirati, kdo je težko in kdo lahko poškodovan. Iz celega kaosa poročil pa lahko posnamemo, da je zahtevala ta katastrofa, ki je ena največjih, kar jih beležimo v zadnjem času na našem jugu, veliko žrtev. Po prvih poročilih iz Reke posnamemo, da so našli mrtva oba strojevodja in oba kurjača ponesrečenih vlakov. — Dalje je mrtvih več potnikov, med temi največ v spalnem vozu, v katerega je trčila lokomotiva tovornega vlaka, ko je zarsnila s tira lokomotiva brzovlaka, odbila po prvem sunku lokomotive tovornega vlaka. Po prvem poročilu iz Zagreba, se je kurjač brzovlaka rešil, in sicer vsled neprilicakovanega slučaja. Od potnikov ni po tem poročilu nobeden ubit, pač pa jih je 12 teško ranjenih, velika večina pa je lahko ranjena.

Ravnateljstvo ogrskih državnih železnic pa priobčuje sledeči uradni komunik: Po dosedanjih uradnih poročilih sta razbiti obe lokomotivi in več voz obeh vlakov. Oba strojvodje, vlakovodja brzovlaka in dva zavirača brzovlaka sta mrtva. Od potnikov po dosedanjih poročilih ba je ni nihče mrtvev. V koliko pa so poškodovani, še ni dognano. Promet se vrši na progi na ta način, da potniki

prestopajo. Nesrečo je povzročil poduradnik v Tunju, ki je odpustil tovorni vlak iz postaje, dasi bi bil moral na vsak način počakati brzovlaka.

Vlak z rešilno akcijo se je odpravil takoj po poročilu nesreče na lice mesta in se je vrnil ob 2. popoldne na Reko. Postajenačelnik na Reki je uradno poročal guvernerju grofu Wickenburgu, da je usmrčenih samo 5 uslužbencev. Od potnikov na brzovlaku ni nobeden mrtev. Teško je ranjen samo en deček, ostali pa so lahko ranjeni. Ubita sprevodnika brzovlaka se pišeta Gipuš in Halaš. Po poročilu obratnega vodstva v Zagrebu pa je ubit poleg 5 železničarjev tudi 1 popotnik iz spalnega voza. Pod vozom pa so našli pozneje še dva smrtno ranjena popotnika. Veleposesnik Elteft iz Budimpešte, ki je bil s svojo soprogo v spalnem vozu, pravi, da je ležal s svojo soprogo in s svojim sinom dveipol uri pod vozom. On je ostal nepoškodovan, žena in sin pa sta lahko poškodovana. Žena se je poškodovala na roki, sin pa na glavi. On o nesreči ne ve ničesar, kot to, da je čul, ko se je prebudil pod vozom, strašen krik, vpitje in zdihovalje sopotnikov, katerih pa ni videl in tudi ni mogel do njih. Veliko je pospešilo paniko med popotniki, ki so bili že itak vsi popolnoma zmedeni, še dejstvo, da so se brzovojne in telefonske zveze ob progi preirgale. Se le ko je prišel rešilni vlak, se je razburjenje nekoliko pognilo.

Uradnik, ki je zakrivil norečo, je hotel, ko je izvedel o nesreči, izvršiti samomor. Njegovi tovariši so mu to zabranili. Takoj nato je bil aretiran.

Toliko o nesreči poročajo uradno in neuradno uradi in listi. Iz vsega posnemamo, da je morala biti ta katastrofa res velika in usodopolna. Na tančnih in popolnoma zanesljivih poročilih se ni, ker jih deloma ni mogoče dobiti, deloma jih vsled prevelikega razburjenja previdno zadržujejo. O žrtvah te velike železniške nesreče bomo še svoječasno poročali.

Pripominjamo samo še, da vsa ta poročila, uradna in neuradna, še vedno niso točna, kajti najnoveše poročilo, ki je precej zanesljivo, celo ve, da je mrtvih poleg 5 železničarjev okoli 30 potnikov, ostali pa so skoraj vsi več ali manj ranjeni.

Dnevne vesti.

+ Klerikalci in opatijski sestanek. Informacije, ki smo jih priobčili o klerikalno-pravaškem sestanku v Opatiji, so častitemu »Slovincu« tako zelo zaprle sopo, da reagira na naša izvajanja šele v včerajšnji svoji številki. Odgovarja pa samo na posamezne manjše važnosti, dočim hodi okrog glavnih točk kakor maček okrog vrele kaše. Med drugim pravi o stališču klerikalne stranke nasproti Srbom, da je »od nekdanje tradicije katoliških Slovencev, da so zastopali stališče, da so Hrvati in Srbi en sam narod« in da je »naloga Slovencev, kolikor mogoče posredovati med njimi.« Kdor je zasledoval naše politične borbe zadnjih let, se bo pač čudil, ko bo čital »Slovenčev« samozvestne besede, da zastopajo klerikalci od nekdanje tradicionalno stališče, da so Hrvati in Srbi en sam narod in da skušajo posredovati kolikor je mogoče med obema deloma enega in istega naroda. Saj je vsemu svetu znano, da je jedva šest mesecev poteklo od tistega časa, ko je spoštovani »Slovenec« nastopal proti srbskemu narodu samo s posvkami, s sumničenji in natolčenji. Komu ni na primer še v živem spominu sramotno stališče »Slovenca« in z njim pač tudi njegove stranke, ki je je zavzemal, — da navedemo samo en slučaj — v takozvanem zagrebškem »veleizdajniškem« procesu, ki je edini na slovenskem jugu, ako izvzamemo sarajevski »Hrvatski Dnevnik« in takratno zagrebško »Hrvatsko Pravdo«, — zagovarjal propalico in špijona Nastiča in s kabinalskim užitkom priobčeval bajke podkupljenih in najetih prič o protidržavnih zarotah srbskega življa na Hrvaškem. Če uvažujemo samo to golo in suho dejstvo, ki se ne da več spraviti s sveta iz enostavnega vzroka, ker je dokumentirano, potem moramo priznati, da mora imeti »Slovenec« precejšnje porcije nesramnosti in brezstidnosti ako se upa in drzne sedaj trditi, da je on in njegova stranka že od nekdanje gojila topla bratska čustva nasproti onemu delu jugoslovanskega naroda, ki se diči s srbskim imenom! Sicer pa bog ne zadani, da bi hoteli obsojati to »Slovenčev« spremenjenost stališče v srbskem vprašanju, nasprotno, naravnost vesel nas, da je »Slovenec« vsaj v tem oziru postal iz Savla Pavla, to pa ni možko in značajno, da se sedaj sramuje svoje zmote in preteklosti in se hoče javnosti predstaviti kakor da bi bil vedno zastopal in zagovarjal Srbom prijazno stališče, kar je eklatantna zgodovinska neresnica. Kar se tiče razprav na opatijskem sestanku o balkanskem jezikovnem vprašanju, smo že konstatirali, da se dr. Mandić ni zavzemal za uvedbo nemščine kot notranjega uradnega jezika v bosansko upravo, naglašajoč ob enem, da smo tisto vest posneli po madžarskih in nemških listih. Da pa so bile na sestanku v Opatiji struje, ki so zagovarjale vladin načrt, s katerim bi se dejansko, ako tudi ne formalno, uvedla nemščina kot notranji uradni jezik pri bosanskih železnicah, priznava v polnem obsegu sobotna »Hrvatska« sama, glasilo hrvatske stranke prava. Naj »Slovenčev« uredniki le prečitajo to številko in bodo tam našli te-le značilne stavke: »Umjerena stranka veli: Uzmimo mi sada ovo, što nam se pruža, jer je i ovo stečevina... Ovo je politika obročnih stečevina, vele. Tu svoja politiku obrazlažu potrebom rada, potrebom, da se narod gospodarski i kulturno pridigne, da mu se pomogne čim prije u njegovim neogodivim nevolijama«. Torej! Ni glavno, kdo se je zavzemal za vladin načrt, to je za nemščino, marveč glavno in važno je, da so bile osebe na sestanku, ki so zagovarjale vladin načrt in s tem tudi nemščino. Da-li se te osebe zovejo Peter ali Pavel ali Savel, to je docela postranska stvar! Seveda vkljub vsemu temu so »Narodove« informacije samo prazne čvekarije, kajpak! Magari, samo na eno vprašanje naj nam odgovori »Slovenčev« gospoda: Če je zapisnik, ki smo ga priobčili o sestanku, deloma v točnem slovenskem prevodu, deloma pa hrvaškem izvirniku, avtentičen ali ne? Da ali ne! Odgovorite nam na to vprašanje, potem bomo še nadaljevali razpravo!

+ Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. Trgovsko ministstvo je potrdilo zopetno izvolitev posestnika in veletržca v Ljubljani g. Ivana Kneza za predsednika trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani in izvolitev ravnatelja Kamilla Pammerja za podpredsednika za l. 1913.

+ Imenovanje okrajnih šolskih nadzornikov na Kranjskem. Naučni minister je imenoval za prihodnjo šolsko nadzornike sledeče gospode: Za šolski okraj Postojna in Logatec ravnatelja ljudske šole v Postojni Ivana Thumoa, za slovenske ljudske šole okoliškega okraja Ljubljane in šolskega okraja Kamnik ravnatelja ljudske šole Franca Gaberška v Ljubljani, za slovenske ljudske šole v šolskih okrajih Krško in Litija nadučitelja Ludvika Stiasnyja v Zagorju, za slov. ljudske šole v šolskem okraju Kočevje učitelja na rudarski ljudski šoli v Idriji Josipa Novaka, za nemške ljudske šole v šolskih okrajih Kočevje, Novo mesto in Črnomelj nadučitelja Primoscha iz Kočevja, za slovenske ljudske šole v mestnem šolskem okraju Ljubljana vladniškega učitelja na učiteljsku v Ljubljani Antona Maierja, za nemške šole na Kranjskem izvemši nemške šole v šolskih okrajih Kočevje, Novo mesto in Črnomelj profesorja na drž. višji realki v Ljubljani dr. Henrika Svoboda, za slovenske ljudske šole za šolska okraja Novo mesto in Črnomelj nadučitelja Ivana Struklja v Dobrem polju in za slovenske ljudske šole v šolskih okrajih Kranj in Radovljica učitelja Karla Simona iz Ljubljane.

— Zadnji teden! Samo nekaj dni je še do žrebanja umetniške loterije, ki jo je priredilo »Splošno slovensko žensko društvo« v korist slovenskim upodablajočim umetnikom. Loterijski odbor je dobil z dežele in iz drugih krajev sploh razmeroma še jako malo denarja. Zato najvjudneje prosimo vse cenj. poverjenike, da se blagovolijo v znani svoji rodoljubnosti in poštvalnosti potruditi še te zadnje dni, da razprodaajo vse srečke. Denar je vpslati do torka, 15. t. m., opoldne. Sedanj uspeh daleko ne odgovarja skromnim nadam, ki jih je gojil loterijski odbor, dasi je storil vse, kar je mogel, da bi se dosegel čim boljši čisti dobiček. Tudi slovenski umetniki so docela storili svoje, saj so podarili več nego 200 slik, kipov in risb za umetniško loterijo. Odbor je naprosil najrazličnejše gospode in dame, o katerih je menil, da se je količkej zanimajo za težko položaj naših umetnikov, za katere se ne meni živ krst. Prirejalci so storili v polni meri svojo dolžnost, naj jo stori tudi občinstvo, da nas končno ne bo moralo biti sram!

— Avstrijski hotelirji in gostilničarji v Ljubljani. Danes ob pol 5. uri jutraj je pripeljal posebni vlak z Dunaja 760 hotelirjev in gostilničarjev iz Prage, Dunaja Krakova itd., ki se vozijo h gostilničarskem kongresu v Trst. Izletniki so imeli v Ljubljani enourni odmor, ter zajtrkovali v tukajšnji kolodvorski restavraciji. Na

kolodvoru so jih pozdravili zastopniki Deželne Zveze za tujski promet in Kranjske gostilničarske Zveze, pisarna Tourist-Office pa je razdelila lične reklamne brošure in razglednice med vse udeležence. V Postojni so si ogledali Postojnsko jamo in je Zveza gostilničarske Zdruga servirala pristni kranjski zajetek, obstoječ iz pristne kranjske klobase z zeljem in 1/4 l cvička. Ob 4. uri popoldne odrinejo v Trst, kjer se vrši dvodnevni kongres, kateremu načeljuje kot častni predsednik tržaški cesarski namestnik princ Konrad Hohenlohe-Schillingsfürst, tržaški župan dr. A. Valerio in predsednik Trgovske in obrtniške zbornice vitez Richetti.

— **Preiskava mleka.** Danes zjutraj ob pol 6. je tržno nadzorstvo na Marije Terezije cesti preiskavalo mleko. Preiskalo se je mleko pri 60 ženskah, t. j. okoli 700 litrov, ki so je pripeljale iz Šiške, Kosez, Dravell, Vižmarjev, Stanežič, Mednega in iz drugih okoliških vasi. Ker je bilo po laktodenzimetru mleko v sedmih slučajih dvomljive kakovosti, so se mlekaricam odvzeli vzorci za natančnejšo preskušnjo. Ko so se ženske vračale s prazno posodo, so se jim preiskale tudi posode, ki so bile čednejše kakor oni iz Posavja. Zablepilo se je namreč samo 9 posod, ki so bile zarjavele in okužene, tedaj take, ki ne odgovarjajo tozadevnim predpisom.

— **Rimski romarji** so se odpeljali z južnega kolodvora snoči s posebnim vlakom. Bilo jih je 650 po številu. Največ je bilo žensk in duhovništva, zelo malo pa posvetne inteligence. Okrog 500 romarjev se je odpeljalo v III., kakih 100 v II., drugi, seveda s knezoškofom vred, pa v I. razredu. Podnevi so jih v cerkvi Srca Jezusovega instruirali, kako se jim je vesti po poti, in dali vsakemu tozadevna potrebna navodila, poleg tega je imel pa še vsak romar poseben kažipot, v katerem je bilo tudi rečeno, da naj že v Ljubljani pri Deželni banki zamenjajo avstrijski denar v laškega. Tu pa baje niso mogli dobiti svetlih laških lir in sta jih iz zagate rešili »Prometna« in »Ljubljanska kreditna banka«.

— **Probujena narava.** Kar čez noč skoraj si je narava nadela novo obleko. Blagodejni dež je vplival tako na travnike in polja, da so že vsa zelena, drevice, posebno črešnje, brešve in hruske, pa tudi jabolka in češnje, so v polnem cvetju. Zvrgoleten ptičev je vsepovsod, nad volami švigajo lastovice, ponoči se pa čujejo zadnje dni nad mestom hripavi glasovi žrjavov in divjih gosi, ki v odsevu elektrike blodijo okoli, po močvirju pa prireajo žabe svoje redne koncerte. — Mestni parki so okrašeni z lepim pomladanskim cvetjem, po nasadih pa so že povsod postavljene klopi, tako, da se utrujeni četalec lahko odpočije kadar in koder mu je drago. Tudi zasebni vrtovi so že povsod lepo urejeni.

— **Napovedi za odmero davka od hišne najemščine** in sicer glede hiš, v katerih stanujejo letovičarji, treba bode v bodoče natančneje izpolnjevati, kakor doslej. — Finančno ministrstvo je namreč izdalo ukaz, da se imajo tiskovine za zgozarje napovedi dotičnim hišnim posestnikom vročiti vsako leto 1. mesec preje, kakor običajno posestnikom drugih v rajem oddanih hiš in da je napovedati med drugim tudi natančen naslov letovičarja (ime, poklic, kraj rednega bivališča, ulica in hišna številka). Ker se zatajbe hišne najemščine kaznujejo in so dotične kazni zelo visoke, je v interesu vsakega posestnika, da pogojeno hišno najemščino vestno in natančno napove. Pripomni se, da zgorajšnji ukaz ne zadeva gostiln, zdravilišč in takih poslopij, v katerih se prenočevanje tujcev kot obrt izvršuje.

— **Deželna zveza za tujski promet** nam poroča, da dokazujejo statistične tabele, ki jih je sestavila c. kr. deželna vlada, da je bilo v minulnem letu 102.908 tujcev na Kranjskem. Tujski promet je torej znatno napredoval in se je število zvišalo od leta 1908., ko je bilo vseh tujcev le 75.702, za 27.206 to je približno za 40%. Posebno lepo narašča število tujcev v našem glavnem mestu. — Ljubljana je imela leta 1912, vzlic slabi sezoni 75.672 tujcev, ter je naraslo število za 7222 več kot leta 1911. Drugi gorenski kraji vsled slabe letne sezone niso napredovali; Bled je imel 5775, Bohinj 2402, Kranjska gora 624, Kamnik 354 in Toplice 1114 tujcev. Obisk Postojnske jame je tudi narasel in je obiskalo v preteklem letu 70.416 tujcev našo svetovnoznano jamo in se je tudi tukaj obisk za 11.000 od leta 1911. povzdignil.

— **Souvanovo hišo v Šelenburgovi ulici** so vzele za prihodnje šolsko leto v najem Uršulinke. Prodajalne v pritličju ostanejo, sobe v prvem nadstropju pa se adaptirajo za učilnice.

Naprednemu političnemu gospodarstvu in izobraževalnemu društvu za Moste se je podarilo iz mestne drevesnice več komadov kostanjevih dreves, za kar izreka društvo mestnemu magistratu javno zahvalo. Ker pa je čas za nasaditev teh dreves že potekel, ostanejo ta drevesa do jeseni v mestni drevnici in se potem v jesenskem času porabijo za svoj namen.

— **Samomor blazne.** 54letna Ivana Novakova, ki je prišla še le koncem meseca marca iz blaznice, je zanesla v svoji podstrešni sobici posestnika Ivana Kežmanca v Sapu pri Vrhniku ogenj, ki je uničil celo podstrešje. Gasilci so našli blazno Novakovo popolnoma zgorelo.

— **Poboj.** V neki gostilni v Svetju pri Medvodah je udaril povodom domače plesne veselice posestnikov sin France Jeras posestnikovega sina Franca Polanca s steklenico za pivo po glavi in ga zelo nevarno poškodoval. Vzrok prepira in pretepa je bržkotne ljubosumnost.

— **Občinski lovi** so se na javni dražbi oddali v zakup in sicer občini Senčur pri Kranju Janezu Okora iz Visokega. Naklo Antonu Voglar, posestniku iz Malega Nakla, Velesov profesorju G. Josipu Jenko iz Trsta, Predosluje posestniku Janezu Zupan iz Gorenj, Sv. Jošt G. Janezu Papler, županu v Zgornji Besnici in Voglje Janezu Bidovcu, zidarskemu mojstru iz Huj.

— **Zalostni pojavi razcepljene družinice.** Jože Novak je precej dober posestnik na Veliki Cikavi pri Novem mestu. Ima lepo in dobro posestvo, toda z ženo se nista razumela, pa se nista. Zaradi večnih preprirov in nastopov sta se dala končno sodno ločiti. Otroci, ki so že precej odrasli, so se morali vsled ločitve odločiti, ali hočejo živeti skupaj z materjo, ali z očetom. Njun 17letni sin je šel stanovat k očetu in je držal z njim, njuna hči in sin Jože sta se odločila za mater, šla z njo in držala z njo. Med obema strankama je nastalo s časom veliko in nepremostljivo sovraštvo, ki se je kazalo ob vsaki priliki. Na veliko soboto zvečer ni dala Francetu Novaku žilica, da bi ne bil šel izzivat in zbadat pred stanovanje matere. Dolgo so ga poslušali in so trpeli; ko pa zbadanja le ni bilo konec, je prišla Franciška Novak iz hiše in je velela sinu izpred hiše. France Novak se pa za to ni prav nič zmenil in je zabavljaj in zbadal mater naprej. Tej je nazadnje minula potrpežljivost. Zgrabila je palico in ga zapodila. Sin je pač zbežal par korakov, potem pa se je postavil materi po robu, začel nabirati po tleh kamenje in ga lučati proti materi. Res je z enim kamnom zadel mater na desno ramo in jo rani. To pa ni samo po božjih, ampak tudi po človeških postavah prepovedano. — Mati je sina naznanila orožnikom, ti pa so odstopili ovadbo okrajni sodnji, kjer čaka sina zaslužen kaznen za materi prizadeto poškodbo, ki je pa sicer prav neznatna in lahka.

— **Iz jeze je zažgal gozd.** Pri Novaku v Hrastju pri St. Jerneju služi za hlapca komaj 18letni Janez Palčar, doma iz Polhovice. Kakor je Palčar še mlad, maščevanje in jeza, ti dve strasti mu nista nepoznati. — Kuhal je že dalj časa jezo na posestnika Antona Pirkoviča v Cerovem logu. Cvetni teden ga je poslal njegov gospodar trebit domač travnik, ki meji na Pirkovičev gozd. Ko je Palčar pograbil in potrebil travnik, je bilo treba nagrabljeno navlaklo sežgati. Tedaj se je spomnil že stare jeze na Pirkoviča. Potegnil je vso navlaklo tik k Pirkovičevemu gozdu in jo zažgal. Listje in suhljad v gozdu se je vžgalo in začel je goreti Pirkovičev gozd. K sreči ga ni zgorelo mnogo, ker je požar sam pogasil, vendar ima Pirkovič nad 60 K škode. Sosedje trdijo, da je Palčar že večkrat poskušal zažgati ta gozd, pa se mu ogenj ni hotel prijeti.

— **Novo obleko si je preskrbel za velikonočne praznike.** Veliki teden je povsod čez glavo dela, posebno pa na kmetih. To vedo tudi zlikovci in take prilike kaj radi porabijo, da se preskrbijo s tem in onim za praznike. Tudi v gostilni Jankota Kosa v Ločni pri Novem mestu so imeli veliki četrtrek 20. marca polne roke dela; treba je bilo peči potice, orati in sejati na polja in še v gostilni streči. Ni torej čuda, da niso opazili, da se jim je moral nekdo vtihotapiti v podstrešje. Mirno so zaspali, ko so bili pozaklenili vrata in pozapirli okna. Drugo jutro zgodaj pa so zapazili, da so imeli čez noč nepoklicanega gosta v podstrešju, ki se je splazil v podstrešno sobo in odnesel iz nje eno še zelo novo moško obleko, dva para čevljev, en dežnik in en ročni kovček, da mu ni bilo treba nositi ukradenih stvari kar v roki. Storilec je maral biti tudi strasten kadilec, kajti odnesel je tri škatljice cigaril, nad 100 drugih različnih smodk, 100 portorik, 2 škatljici cigaret »sportov«

in eno škatljico damskih cigaret. Ponoči je moral potem po tihem odpahni odznotraj zapahnjena vrata in oditi v lepo pomladansko noč. Za storilecem še nimajo nobenega sledu.

— **Klimateograf »Ideal«.** Danes nov velezanimiv spored s senzacionalnim 1100 metrov dolgim posnetkom »Kapitana Scotta zadnji dnevi na južnem tečaju«. — O raziskovalcu Scottu in njegovem pohodu na južni tečaj, piše ugledni list »Hamburger Nachrichten« med drugim: »Predvanje traja skoro celo uro. Vidimo Scottovo ladjo »Terra Nova« na razburkanem ledenem morju, doživimo lov na morske pse, ogledamo si zimsko stanovanjsko in celo lahko občudujemo Angleže pri športu na južnem polarnem svetu. Posebno lepo se vidi vulkan Mont Erebus v svitu polnočnega solca. Drugi del nam kaže velezanimivo vožnjo Scotta na saneh na južni tečaj in šele prav ilustrirana časopisna poročila o tem znamenitem pohodu.« — Tudi ostale točke sporeda so prvovrstne.

— **V mestni klavnic** je bilo od 23. marca do 30. marca t. l. zaklanih 48 volov, 3 biki, 4 krave, 114 prašičev, 90 telet, 10 kostrunov in 56 kozličev. Vpeljalo se je 189 kg mesa, 3 zaklani prašiči, 69 zaklanih telet in 34 zaklanih kozličev.

— **»Slovenska Filharmonija«** priredi jutri v torek v restavraciji »Lloyd« koncert pod vodstvom gospoda kapelnika C. M. Hrazdica. Začetek ob 8. zvečer; vstopnina 40 vin. — Za današnji koncert v restavraciji »pri Južnem kolodvoru« se niso izdali posebni plakati.

Telefonska in brzajavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Zaradi Skadra.

— **London, 8. aprila.** Oficijozna »Westminster Gazette« piše: Če pride poročilo o padcu Skadra, bodo velesile obvarovale hladno kri ter pustile strankam čas, da si mirno premislijo situacijo. Koncert velesil ni brez moči. Tudi če kralj Nikolaj začasno zasede Skader, ni nobena velesila prisiljena ga z vojaško silo pregnati iz mesta. Zadostuje pritisk na pristanišča in na pokrajine, ki bi bile sicer srbske in črnogorske. Ta pritisk bi trajal tako dolgo, da se izve namen Balkanske zveze.

— **Pariz, 8. aprila.** Angleška in francoska vlada ste poslali svojim poveljnikom ladij instrukcije:

1. da se razteza blokada od Bara do izliva reke Drina.
2. Obvestili sta svoje poveljnike, da naj preprečijo vsako izkrcanje čet in vojnega materiala, ki se šteje med vojno konterbando.
3. Izroči naj se tridnevni ultimatum, o katerem naj se obvesti Črna gora.

— **Praga, 8. aprila.** »Venkov« priobčuje brzajavko s Cetinja, da je črnogorsko-srbska armada osvojila nadaljni dve utrdbi v neposredni bližini Skadra. V Skadru samem so se uprli Albanci z namenom, da prisilijo poveljnika Esada pašo, da preda trdnjavo oblegovalni črnogorsko-srbski armadi. Esad paša je dal ustreliti deset Albancev, ki so hoteli ubežati k oblegovalcem in jim ponuditi kapitulacijo Skadra.

— **Črnogorski državnik o skadrskem vprašanju.**

— **Trst, 8. aprila.** Eden izmed članov uredništva »Piccola« je imel razgovor z znanim črnogorskim državnikom Mijuškovićem, ki se nahaja na potu v Pariz, da se kot črnogorski delegat udeleži mednarodne konference glede turškega državnega dolga.

Mijušković se je izrazil, da Črna gora neomajno vztraja na stališču, da mora Skader pripasti njej in da pod nobenim pogojem in za nobeno ceno ne odneha od te svoje zahteve. Oblegovalna armada je osvojila že najvažnejše okope na Tarabosu, da je torej ta utrdba že takorekoč v črnogorskih rokah. Mijušković pritrjuje vest, da je bil umorjen prvi poveljnik Hasan Riza bej, umoril pa ga je Esad paša, ki je Albanec, in sicer za to, ker je hotel trdnjavo predati, smatrajoč nadaljno obrambo za brezuspešno. Po Mijuškovićevem mnenju so glede skadrskega vprašanja tako Srbija, kakor Bolgarija in Grška brezpogojno na črnogorski strani. O politiki ruske diplomacije se je Mijušković izrazil zelo nepovoljno. Rekel je, da bi o tej temi najraje molčal, to pa se mu zdi umestno naglašati, da so Črna gora, kakor tudi vse ostale balkanske države glede ruske politike doživele popolno razočaranje in da bodo vsled tega v bodočnosti pač prenehale z zaupanjem upirati oči proti Petrogradu. Evropsko vojno brodovje ob črnogorski obali.

— **Dunaj, 8. aprila.** Iz dunajskih diplomatskih krogov prihaja sledeča

informacija: Blokada bi se bila že raztegnila na severno albansko obal. V dunajskih uradnih krogih še ni potrjena vest, da je Angleška poslala dve svoji vojni ladji v črnogorske vode.

— **O rezultatu preiskave** zaradi afere parnika »Skodre« Črna gora še ni obvestila Avstro-Ogrske.

— **Konflikt zaradi Skadra** se je po zatrdilu dunajskih krogov poostiril in je danes še bolj kompliciran, ker je stopila s svojo decidirano odklonitvijo evropskih zahtev tudi Srbija v nasprotje proti velesilam, kar bo mogoče povod, da se dosedanje prisilne odredbe še razširijo.

Odgovor Srbije velesilam.

— **Belgrad, 8. aprila.** Srbska vlada je včeraj odgovorila velesilam na zahtevo, da naj zapusti Albanijo in glede varstva albanske narodnosti. Srbija izjavlja, da Albanije ne zapusti pred sklepom miru. Zahtevi po posebnem varstvu Albancev srbska vlada z ozirom na ustavo in zakone, glasom katerih imajo vsi državljani enake pravice in dolžnosti, ne more ugoditi.

Odgovor Srbije na noto velesil.

— **Belgrad, 8. aprila.** V snočnem polurnem komunikatu izjavlja Srbija na noto velesil, da bo odpoklicala svoje čete izpred Skadra, ko bo mir sklenjen, ali pa Skader zavzet. Iz drugih albanskih pokrajin bo odpoklicala Srbija svoje čete, kadar bodo velesile definitivno naznanile albanske meje.

— **Preiskava proti avstrijski trgovski ladji.**

— **Reka, 8. aprila.** Reške in tržaške pomorske oblasti so uvedle preiskavo proti ladji »Sabia«, neke tržaške paroplovne družbe, katero dolže, da je vozila z Grškega srbskim in črnogorskim četam živež v Drač in Sv. Ivan.

Preiskava v Djakovici.

— **Dunaj, 8. aprila.** Avstro-ogrski podkonzul Pözl iz Mitrovice in knezoškof Midia sta dospela pred par dnevi v Djakovico, da preiščeta afero frančiškanskega patra Palića in prisilnega prestopa Albancev. Tudi črnogorski pooblaščenca so baje že prispeli tja.

Živila za srbske čete.

— **Kotor, 8. aprila.** Poveljnik avstrijskega reševalnega parnika »Belrorie« pripoveduje, da sta italijanski trgovski ladji »Maria Madre« in »Partecipazione« ter neki drugi parnik »Sabbia« v Sv. Ivanu izkrcali srbske čete. Parnik »Belrorie« je neka vojna ladja neznane države spremila dokler ni pristala v avstrijskem pristanišču.

Medijacija velesil.

— **Belgrad, 8. aprila.** Včerajšnja »Samouprava« prinaša komentarje k odgovoru zaveznikov na medijacijske predloge velesil ter pravi: Zavezniki se morajo takoj izjaviti glede mejne črte Enos-Midija, vsled česar bi bila tudi Balkanska zveza utrjena. Zahtevati pa morajo taka jamstva in sigurnosti, da so popolnoma zavarovani proti eventualnemu turškemu napadu, kakor je zagotovljeno Turčija s svojimi utrdami ob Čataldži, Egejske otoke mora izročiti Turčija že v preliminarijah, da se na ta način prepreči komplikacije velesil. Velesile naj dosledno izvedejo svoj proglašeni princip teritorialne neinteresanosti tudi glede otokov. S tem bodo prihranile sebi in balkanskim državam mnogo neprikl. Kar se tiče albanskega vprašanja, ni to samo vprašanje Srbije, Črne gore in Avstrije, marveč vprašanje cele Balkanske zveze. Srbija je iz početka, da se izogne konfliktom, priznala princip avtonomne Albanije. Vprašanje albanskih mej se ne da rešiti brez soglasja z Balkansko zvezo. Balkanska zveza prepušča vprašanje vojne odškodnine finančni komisiji v Parizu. Zato morajo velesile že vnaprej v principu priznati upravičenost te zahteve.

Solun.

— **Belgrad, 8. aprila.** Bolgarska pošlje baje te dni dve diviziji vojaštva v Solun.

Car Ferdinand v Rodostu.

— **Sofija, 8. aprila.** Car Ferdinand je dospel včeraj zjutraj v spremstvu generala Savova v Rodosto. Obiskal je več cerkva. Prebivalstvo ga je navdušeno pozdravljalo. Car je daroval večje vsote za cerkve in reževe. Nato je sprejel deputacije. Zvečer se je car zopet odpeljal.

Srbi porazili Džavid pašo.

— **Belgrad, 8. aprila.** Iz glavnega taborišča v Skoplju poročajo, da je prišlo pri mestu Ljuzmi južno od reke Skumbe med Srbi in Džavid pašo do hudega boja. Džavid paša je imel 8 bataljonov s 4 topovi in 3 brzostrelnimi puškami ter močen oddelek konjenice. Srbske čete, ogrožene nad prevaro Džavid paše, so se vrgle z vso silo na sovražnika ter Turke

popolnoma porazili, tako da so se morali v divjem begu umakniti proti Figeri. Srbi so zavzeli Ljuzmo ter ujeli 1000 Turkov z 18 častniki. V bolnišnicah v Ljuzmi so našli Srbi še 500 vojakov in več bolnih častnikov. Prebivalstvo je Srbe z velikim navdušenjem sprejelo.

Izpred Čataldže.

— **Pariz, 8. aprila.** Iz Carigrada poročajo, da se je poročnik Enveru posrečilo s svojim zrakoplovom preleteti bolgarske čete. Enver poroča, da je že večina bolgarskih čet izpred Odrina pri Čorluju.

— **Carigrad, 8. aprila.** Vojno poročilo pravi: Včeraj je sovražnik obstreljeval naše pozicije na desnem krilu pri Čataldži. Na levem krilu so se vršili le manjši boji.

Bolgari in Marmarsko morje.

— **Pariz, 8. aprila.** »Temps« poroča, da je imel general Dimitrijevič v Petrogradu nalog izposlovati podporo Rusije, da dobi Bolgarska pristanišče ob Marmarskem morju. Ruska vlada je odgovorila, da je sedaj nemogoče sprožiti vprašanje Dardanel, vsled česar ne more privoliti, da bi balkanske države dosepele do Marmarskega morja.

Albanski kongres.

— **Rim, 8. aprila.** Da potolaži avstrijsko javnost, je pisala »Tribuna«, da albanski kongres, ki se vrši 21. t. m. v Rimu, ni v nobeni zvezi z oficijoznimi albanskimi krogi. Danes pri naša »Tribuna« popravek, v katerem pravi, da ni Izmail Kemal ali kaka druga oseba dal določnega navodila, da pa so vsi albanski veljaki priglasili svojo udeležbo na kongresu in da soglašajo s sklicanjem kongresa.

Vojna odškodnina.

— **Pariz, 8. aprila.** Mednarodna finančna komisija za ureditev turškega državnega dolga, s katero je vprašanje vojne odškodnine Turčije Balkanski zvezi v ozkem stiku, ima svojo prvo sejo 20. aprila.

Za grško vojno brodovje.

— **Dunaj, 8. aprila.** »Neues Wiener Tagblatt« poroča iz Aten: Bogati trgovci Spiridon Zigeridis v Carigradu, ki je pred kratkim umrl, je zapustil v svoji oporoki, ki se je te dni odprla na ruskem konzulatu v Carigradu, 4 milijone frankov za grško vojno brodovje.

— **Grški torpedni rušilec obstreljeval Smirno.**

— **Atene, 8. aprila.** Grški torpedni rušilec »Keraunos« je obstreljeval turško maloazijsko pristanišče Smirno. Poveljnik ladje poroča, da je ladja strejala samo na turško taborišče in ne v mesto. Osem turških vojakov je bilo ubitih, nad 100 vojakov ranjenih. Ladja je dobila od vrhovnega poveljn. povelje, da naj križari ob maloazijski obali ter da naj prepreči nameravani transport iz Smirne na otok Kios.

»Hamidije«.

— **London, 8. aprila.** Reuterjev urad poroča iz Port Saida: »Hamidije« je odplula od tu v Suez.

Inhibirana brzajavka.

— **Praga, 8. aprila.** Od poslanca Sokola kot predsednika nekega shoda čeških državnopравnikov črnogorski skupščini poslana brzajavka, ki pravi, kakor poročajo tudi vsi nemški listi, da se stranka sramuje zaradi postopanja Evrope v vprašanje Skadra, je bila zadržana.

Gališka volilna reforma.

— **Lvov, 8. aprila.** O perspektivah gališke volilne reforme piše »Gazeta Narodowa«: Da se pravomočno sklene volilna reforma v plenumu deželnega zbora je treba prisotnosti 121 poslancev. V soboto je bilo 35 poslancev proti reformi. K tem je prišle še 5 poljskih škofov, skupaj 40, ki lahko preprečijo s tem, da ne pridejo, volilno reformo. Mogoče pa je, da ne pride še nekaj avtonomstov in članov centruma.

— **Pomožitev francoske vojne mornarice.**

— **Pariz, 8. aprila.** Takoj ko se francoska zbornica zopet sestane, bo predložil mornariški minister zakonsko predlogo glede novincev vojne mornarice in dopolnilnega kredita 500 milijonov frankov za francosko mornarico. Gre pred vsem za pomožitev mornariškega materiala in častniškega zbora. Mornariške divizije naj se zvišajo od treh na 4 enote, tako da bo imela Francoska v kratkem 8 dreadnoughtov.

Nemški in francoski poslanci.

— **Berolin, 8. aprila.** V par dnevih se vrši v Švici medparlamentarna konferenca poslancev nemške in francoske zbornice glede vojnih predlog v obeh državah. Predlog je stavljal nemški socialist dr. Frank. Konferenca se bodo udeležili tudi ne-socialistični poslanci. Gotovo pridejo Alzačani.

Zavaruje poslopja in premišnilna proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini Kadilci!

ako jo sedaj poskusite, ko se je posrečilo vrelec moderno urediti, da ne le ne uhaja ogljikova kislina, temveč se je našel in spojil nov, močno ogljikovokisli pritok. Sedaj lahko teknuje **Tolstovrška slatina** z vsemi najboljšimi kislinami vodami, ker čvrsto muzira in ima zelo rezež okus. **Naročite in prepračite se.** Zabož s 25 steklenicami velja le 5 kron. Razpošilja se v 3/8 l, 1/2 l in 1 1/2 l steklenicah. Prazne steklenice vseh voda se sprejmejo po najnižji ceni v polnitev. Plakati, analize zdravniških izvedencev in ceniki zastoj in franko. — **Tolstovrško** naročajo odlični zdravniki za se in svoje bolnike ter za cele bolnišnice, ker je sedaj res najboljša zdravilna in namizna osvežujoča mineralna voda. Odlikovana na dveh higienskih razstavah. — **Del čistega dobička gre v narodne namene.** — Naroča se pri podjetju **Tolstovrške slatine, pošta Guštanj, Koroško.**

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštne prosto.

ANTON SCHUSTER

:: Konfekcija ::

za dame in deklice,

bluze, modno blago, sukno, platno, garniture, preproge, šerpe, rute, pletl.

Šofer išče službe.

Nastopi lahko takoj. 1261

A. L., pošta Dragatuš, Dolenjsko.

Izvrstne glasbene instrumente

najličnejše izvršitve in najboljše kakovosti dobavlja c. in kr. dvorni dobavitelj **Jan Konrad**, razpošiljalnica glasbil v Mostu št. 2394 (Češko). Harmonike po K 5—, violine po K 5-80, citre K 4-80, orglice 80 h, okarine 70 h, piščalke K 1-70, pihalni akordeoni K 2-50 v najbogatejši izbiri. Glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo vsakomur gratis in franko. —

Kder potuje v Primorje, naj obiše

Hotel Bristol, Reka

80 moderno urejenih sob, električna luč, lift, kopeli, kavarna, restavracija z izvrstno kuhinjo. Zmerne cene.

Edini slovenski hotel na Reki.
Spoštovanjem Pero Trpinac.

Radioaktivno termalno kopališče Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C., ki daje vsak dan čez 30.000 litrov radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem, izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in **močvirne kopeli**. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izberne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno **kopališka uprava**. 1178

Izredno ugodna eksistenca

za trgovce in privatne, ki razpolagajo z glavnico 3 do 10.000 kron
s prevzetjem generalnega razpečavanja 1260

pri oblastvih in uradih kakor tudi pri privatnih priznani dobri predmetov, ki dajo letnega čistega dobička 6—20.000 kron. — Natančnejša pojasnila daje inženir **Rudolf Hermann** v Ljubljani, hotel „Union“ v sredo, 9. t. m. tekom popoldneva.

: GROZNO :

visoke cene se plačujejo pogosto za moška in ženska sukna, česar se pa vsak zasebnik na popolnoma lahek način ubrani in sicer če direktno naroči sukna, kakor tudi vse **platneno blago** — izključno le iz šlezjskega tvorniškega trga.

Zahtevajte torej, da se vam brezplačno dološlje moja **pomladna in poletna kolekcija**. — Trgujem samo s prvovrstnim blagom.

925

Razpošiljalnica sukna

Franc Šmid, Krnov (Jägerndorf) 49, avstr. Šlezija.

: Najnovejše kravate za gospode :

pentlje, samoveznice in vse druge moderne fazone od najcenejše do najfinejše vrste, naramnice, podveze, odeje za potovanje, ščetke za obleko, lase in zobe, milo, parfumerija, palice, dežniki itd., vse v največji izbiri in najboljši kakovosti v modni in športni trgovini 1227

P. MAGDIČ, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Hiša

na Bregu za Savo pri Kranju

z gostilno in trgovino z mešanim blagom, vrtom, njivo in travnikom ::
se odda v najem ali pa tudi proda.

Kapitala je treba vsaj 1000 K za trgovino. Več se izve pri **Franc Lukežu**, vin. trgovcu v Kranju št. 118. 1235

Mlad trgovski pomočnik

slovenskega, nemškega in ako mogoče laškega jezika zmožen,

sprejme se v posebno trg. plačeno stroko v Gorici. Pismene ponudbe sprejme iz prijaznosti tvrdka „**Rosmann & Tschurn**“ v Ljubljani. 1243

Syrup Sarsaparillae
compus s sidrom.
Čistilo krvi. Stekl. K 3-60 in 7-80.

Liniment s sidrom Capsici compus.
Nadomestilo za Pahn-Expeller s sidrom.
Bolečino znižujoče sredstvo za vdrgečenje pri prehladu, revmatizmu, protinu itd. itd.
Steklenica K —80, 1-40, 2-—.

Železato beljakovinska tinktura s sidrom.
Za malokrvnost in blodnost.
Steklenica K 1-40. Steklenica K 1-40.

Dobiva se po lekarnah ali pa naravnost od **Dr. RICKERJEVE** lekarnar „Pri slatnem levu“, Praga I. Elizabetin 114a 5.

Ure, veržice, uhani, prstani, obeski, zaplestnice itd. itd.
Edina zaloga ur z lastno znamko
„**Tup**“.

Najcenejša birnanska darila!

Majstarejša domača tvrdka
Lud. Černe
juvelir in trgovec,
Ljubljana, Wolfova ul. 3.
„Ceniki zastoj.“

Ivan Magdič
krojač prve vrste
Ljubljana, 2092
Dunajska cesta št. 20
(nasproti kavarni „Europa“)
se priporoča. ::
Zaloga angleškega blaga.

Sprejme se takoj spreten

trgovski pomočnik

zahteva se, da je trgovsko naobražen ter večak modne manufakturne stroke. Prednost ima dotični, ki je vrhu slov. in nemščine še laščine več ter v mestu kondicioniral. — Ponudbe se pošlje na tvrd. **Pregrad & Černetič, Gorica**. 1238

V prekrasem, gozdovitem kraju Savinske doline
proda radi preselitve uradniška redovina pod lastno ceno

1246 davka prosto hišo

s 4 lepimi, velikimi sobami, 2 kuhinjama, svetle kleti, vsa udobnost, zelenjadni vrt, dvorišče za kokoši, 45 žlahtnih sadnih dreves in 3/4 orala sveta. Prilika za lov in ribarstvo. Naslov: **Schwarzmeier, St. Pavel pri Preboldu, Stajersko**.

Radi prevelike zaloge blaga 20 % popusta
na vse pomladne najnovejše damske kostume, krila, bluze kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja. — Postrežba točna in solidna.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
(Kolizej). :

Fr. Kapus

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
(Kolizej). :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob
:: v različnih najnovejših slogih. ::
Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago
ter najnižje cene.
Zajamčeno trpečni izdelki.

Otomane, divani in žimnice
različne kakovosti.

Velika izbira 3408
otroških vozičkov,
vsakovrstnih slik, ogledal itd.